

EUROOPALIIKUVUSNÄDAL

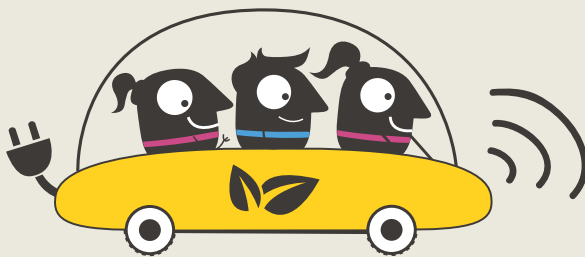
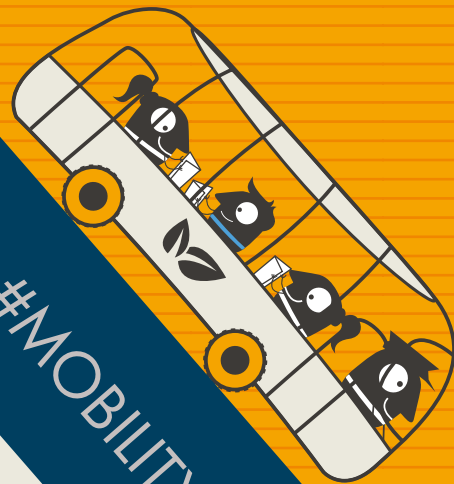
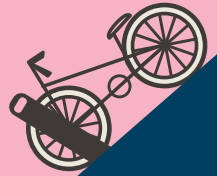
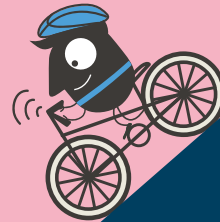
KÄSIRAAMAT KOHALIKELE KAMPAANIA-KORRALDAJATELE

16.–22. SEPTEMBRI 2017

JAGAMINE VIIB EDASI

#MOBILITYWEEK

Euroopa sekretariaat:

EUROCITIES

1 Square de Meeûs/B-1000 Brüssel – BELGIA

juan.caballero@eurocities.eu

Telefon: +32 2 552 08 75

SISUKORD

KÄSIRAAMATU SISSEJUHATUS: PÕHITÖÖRIST EUROOPALIIKUVUSNÄDALA KOHALIKE KAMPAANIAKORRALDAJATE JAOKS	2
EUROOPALIIKUVUSNÄDALA PANUS SÄÄSTVASSE LINNALIIKUVUSSE	2
KUIDAS OSALEDA?	4
EUROOPALIIKUVUSNÄDALA AUHIND	5
7 PÄEVA SÄÄSTVA LIIKUVUSE TEGEVUSI	6
Ühistransport	7
Rattasõit	9
Kõndimine	10
Liikuvuskorraldus	11
Vastutustundlik autokasutus	12
Vaba aeg ja poodlemine: Arukas ja Säästev Liikuvus	
Kohaliku Majanduse Elavdamiseks	14
Poodlemine	14
Liikuvus ja Tervis	15
Rohelised teed	16
ALALISED MEETMED	17
AUTOVABA PÄEV	19
TEAVE JA KOMMUNIKATSIOON	21
JÄLGIMINE JA HINDAMINE	23

KÄSIRAAMATU SISSEJUHATUS: PÕHITÖÖ- RIST EUROOPALIIKUVUSNÄDALA KOHA- LIKE KAMPAANIAKORRALDAJATE JAOKS

Käsiraamatu eesmärk on anda üldist teavet kohalikele omavalitsustele, kes plaanivad osaleda järgmisel EUROOPALIIKUVUSNÄDALAL 16.–22. septembril 2017. Selles on esitatud EUROOPA-LIIKUVUSNÄDALALE internetis registreerimise nõuded. Juhend põhineb varem EUROOPA-LIIKUVUSNÄDALAL osalenud Euroopa linnade kogemustel.

Esitatakse väärtuslikke ideid asjakohaste tegevuste korraldamiseks ja alaliste meetmete loomiseks. Üks peatükk on pühendatud EUROOPALIIKUVUSNÄDALA auhinna kandidideerimisele.

Kohalikud omavalitsused peaksid EUROOPALIIKUVUSNÄDALA korraldamisel käsiraamatus olevate suunistega arvestama, kuid neil on vabad käed nende kohalike oludega kohandamiseks. Siinne teave ei ole lõplik ning käsiraamatut täiendatakse jätkuvalt uute ideedega.

Lisateavet leiab leiate heade tavade juhendist, mis sisaldab näiteid inspireerivatest kampaaniategustest ja temaatilistest suunistest, milles keskendutakse käesoleva aasta teemale. Neid väljaandeid avaldatakse igal aastal ja need on kättesaadavad veebilehelt.

EUROOPALIIKUVUSNÄDALA PANUS SÄÄSTVASSE LINNALIIKUVUSSE

Euroopa Komisjon on püstitanud linnaliikuvusele kaks ambitsioonikat eesmärki: vähendada 2050. aastaks linnades järkjärgult tavakütusega autode arvu ja liikuda suurtes linnakeskustes 2030. aastaks saastevaba linnalogistika suunas. ELi transpordivolinik Violeta Bulc keskendub neljale prioriteetsele valdkonnale: innovatsioon, digitaliseerumine, süsihappegaasi heidete vähendamine ning inimesed.

Taust

2000. aastal loodi Euroopa algatusena autovaba päev. See oli linnade jaoks võimalus näidata, et keskkonnaprobleemid valmistavad neile muret. Ühe päeva, nt 22. septembri, jooksul esitlesid kohalikud omavalitsused linnakeskusi teises valguses, piirates mootorsõidukite liiklust, julgustades jätkusuutlike transpordiviiside kasutamist ja tõstes inimeste teadlikkust transpordiliigivaliku keskkonnamõjude kohta.

Pärast autovaba päeva õnnestumist on EUROOPALIIKUVUSNÄDALAT peetud alates 2002. aastast igal aastal 16. kuni 22. septembril. Juba esimesel aastal võttis sellest osa 400 kohalikku omavalitsust 23 riigist.

Algatusest teatakse aasta-aastalt rohkem ning avalik arvamus pooldab seda väga – algatust toetab enam kui 80 % küsitletutest. Enamik inimesi tunnustab ka kampaania väärtust liigse autokasutuse rõhutamisel linnades.

Mis see on?

Säästva linnaliikuvuse edendamise Euroopa kampaania **EUROOPALIIKUVUSNÄDAL** on ideaalne võimalus selgitada katsumusi, millega linnad ja asulad silmitsi seisavad, soovides muuta inimeste käitumist ja liikuda säästlikuma transpordistrateegia suunas.

Kohalikke omavalitsusi julgustatakse korraldama nende teemade osas teadlikkust tõstvaid tegevusi ja samuti võtma kasutusele alalisi meetmeid, mis parandavad säästva transpordi olukorda nende linnas.

EUROOPALIIKUVUSNÄDAL on sidusrühmade jaoks hea võimalus saada kokku ning arutada liikuvuse ja õhukvaliteedi erinevaid külgi, leida uuenduslikke lahendusi autokasutuse ja heidete vähendamiseks ning katsetada uusi tehnoloogiaid või planeerimismeetmeid.

EUROOPALIIKUVUSNÄDAL annab inimestele võimaluse mõelda, milleks meie linnatänavad tegelikult mõeldud on ning otsida konkreetseid lahendusi probleemidele nagu mürareostus, ummikud, liiklusõnnetused ja terviseprobleemid.

EUROOPALIIKUVUSNÄDAL annab võimaluse paljude erinevate tegevuste algatamiseks ning pakub kohalikele omavalitsustele, organisatsioonidele ja assotsiatsioonidele platvormi, et:

- Edendada nende säästva linnaliikuvuse algatusi.
- Tõsta teadlikkust praeguste linnaliikuvustrendide kahjuliku mõju kohta keskkonnale ja elukvaliteedile.
- Luua partnerlused kohalike sidusrühmadega.
- Osaleda üleeuroopalises kampaanias, jagades teiste linnade ja asulatega ühist eesmärki ning ühist identiteeti.
- Rõhutada kohalikku pühendumist säästva linnatranspordi poliitikatele.
- Käivitada uusi poliitikaid ja alalisi meetmeid.

Säästva liikuvuse partnerlused

Aruka ja säästva liikuvuse saavutamine on pikaajaline protsess, mis vajab mitte ainult poliitilist toetust, vaid ka pühendunud partnerlusi. Kohalikke omavalitsusi julgustatakse selliseid partnerlusi looma ja kohalike osapooli võimalikult suurel määral kaasama. Iga kohalik omavalitsus peaks leidma erinevate ürituste jaoks sobivad kohalikud partnerid ja koordineerima **EUROOPALIIKUVUSNÄDALA** ettevalmistamist nendega tihedas koostöös.

Seega peaksid kohalikud omavalitsused looma partnerlussuhted (ühis)transpordiettevõtete, keskkonna-, tervishoiu- ja spordiassotsiatsioonide, kohalike ettevõtete (kaasa arvatud nende väliskontaktide, st klientide, varustajate, partneritega), (kohaliku) meediaga jne.

Ettevõtted on sageli osalemisest huvitatud, et näidata, et nad võtavad vastutuse võitluses kliimamuutusega ning kogukonna ja töötajate tervise eest hoolitsemisel. Kohalikud omavalitsused peaksid neid mõtteid kasutama, et rohkem partnereid osalema saada.

Ettevõtted, organisatsioonid ja muud võimalikud partnerid, kellel ei ole õigust **EUROOPALIIKUVUSNÄDALAL** (16.–22. september) osaleda, kuid kes plaanivad aasta jooksul täiendavaid tegevusi korraldada, võivad ennast individuaalselt registreerida. Tänu **LIKUVUSTEGEVUSTE** funktsioonile on neil võimalik kogu aasta jooksul minna veebilehele www.mobilityweek.eu ning registreerida oma tegevused aruka ja säästva linnaliikuvuse edendamiseks.

KUIDAS OSALEDA?

Iga linn või asula, isegi väljaspool Euroopat, on kutsutud **EUROOPALIIKUVUSNÄDALAL** osalema. Nende internetis registreerimine kiidetakse heaks juhul, kui nad korraldavad ürituse või tegevuse, mis on seotud säästva linnaliikuvusega.

Osalemiseks on kolm kriteeriumi:

- Korraldatakse nädala jagu tegevusi, võttes arvesse käesoleva aasta keskset teemat.
- Võetakse kasutusele vähemalt üks uus alaline meede, mis aitab kaasa transpordiliikide osas eraautodelt keskkonnasõbralikele transpordiviisidele üleminekul. Võimaluse korral peaks vähemalt üks nendest meetmetest olema teeruumi alaline ümberjaotamine kõnni-, ratta- või ühistransporditeede kasuks, nt laiem kõnnitee, uus ratta- või bussirada, uus liikluse aeglustamise programm, madalam piirkiirus. Ka samal aastal varasemalt kasutusele võetud alalised meetmed sobivad juhul, kui neid reklaamitakse **EUROOPALIIKUVUSNÄDALA** ajal (16.–22. september).
- Korraldatakse autovaba päev, eelistatavalt 22. septembril, eraldades ühe või mitu jalakäijatele, ratturitele ja ühistranspordile mõeldud ala vähemalt üheks terveks päevaks (1 tund enne tööaega kuni 1 tund pärast tööaega).

Kohalikud omavalitsused, kes täidavad kõik kolm eelmainitud kriteeriumit, muutuvad *kuldosalajateks* ja saavad kandideerida **EUROOPALIIKUVUSNÄDALA** auhinna (vaadake peatükki „**EUROOPALIIKUVUSNÄDALA** auhind“).

Kuidas registreerida?

Esimest korda registreerimisel või eelmise aasta kontole sisselogimisel tuleb täita elektrooniline registreerimisvorm aadressil www.mobilityweek.eu

Registreerimisvormi täitmisel peavad kohalikud omavalitsused esitama järgmise teabe:

- Omavalitsuses **EUROOPALIIKUVUSNÄDALA** eest vastutava isiku ning meediaga tegeleva isiku nimi, ametikoht ja kontaktandmed.
- **EUROOPALIIKUVUSNÄDALAKS** korraldatud (käesoleva aasta teemaga seotud) tegevused/sündmused ja asjakohane programm.
- Käesoleval aastal rakendatavad alalised meetmed.
- Teave piirkonna (piirkondade) kohta, kuhu on eraautode ligipääs suuresti piiratud.

Elektroonilise registreerimise lõpetamisel kinnitab sissekande riiklik või Euroopa koordinaator. Pärast heakskiitmist saadetakse meile automaatne kinnitus. Alles pärast seda avaldatakse linna tegevused internetis jaotises „EUROOPALIIKUVUSNÄDALA osalejate”. Veebilehele siselogimise teave edastatakse koos kinnitusmeiliga, võimaldades seega omavalitsusel esitatud teavet uuendada (nt programmimuudatused).

Harta allkirjastamine on kohustuslik ainult EUROOPALIIKUVUSNÄDALA auhinnale kandideerimisel.

EUROOPALIIKUVUSNÄDALA AUHIND

EUROOPALIIKUVUSNÄDALA auhinna eesmärk on autasustada kohalike omavalitsuste EUROOPALIIKUVUSNÄDALA raamesse jäävaid tegevusi. Selle eesmärk on reklaamida edukaid kampaaniaid ja tõsta teadlikkust säästliku linnaliikuvuse alal kohalike tegevuste korraldamise vajaduse osas. Finaliste autasustatakse prestiižsel tseremoonial Brüsselis ja neid tutvustatakse erinevates väljaannetes. EUROOPALIIKUVUSNÄDALA võitja auhind on video oma saavutuste reklaamimiseks Euroopa säästliku linnatranspordi eest võitlejana.

Osalemiskriteeriumid

Kohalikud omavalitsused saavad EUROOPALIIKUVUSNÄDALA auhindadele kandideerida, kui nad:

1. On ennast registreerinud internetis aadressil www.mobilityweek.eu
2. On esitanud allkirjastatud harta.
3. On *kuldosalejad*, st on täitnud kõik kolm kriteeriumit.
4. Kuuluvad ELi 28 riigi, ELi kandidaatriikide, stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate potentsiaalsete ELi kandidaatriikide, Euroopa Majanduspiirkonna riikide (EMP) või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikide hulka. Need riigid on: Albaania, Austria, Belgia, Bosnia ja Hertsegoviina, Bulgaaria, Horvaatia, Küpros, Tšehhi Vabariik, Taani, Eesti, Soome, Endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Prantsusmaa, Saksamaa, Kreeka, Ungari, Island, Iirimaa, Itaalia, Kosovo*, Läti, Liechtenstein, Leedu, Luksemburg, Malta, Montenegro, Madalmaad, Norra, Poola, Portugal, Rumeenia, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Hispaania, Rootsi, Šveits, Türgi, Ühendkuningriik.

Hindamiskriteeriumid

Sõltumatutest linnaliikuvuse ekspertidest koosnev žürii hindab järgmisi aspekte:

1. Käesoleva aasta keskse teemaga seotud tegevuste kvaliteet.
2. Ürituste ja avalikkuse kaasamise tegevuskavad.
3. Teavitusstrateegia.
4. Alalis(t)e meetme(te) mõju.
5. Partnerlussuhete ulatus kohalike sidusrühmadega.

* See määratlus ei piira Kosovo staatust käsitlevaid seisukohti ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/99 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

Taotlusprotsess

Kohalikud omavalitsused, kes soovivad EUROOPALIIKUVUSNÄDALA auhinnale kandideerida, peavad:

1. Täitma inglisekeelse taotlusvormi (maksimaalselt 20 lehekülge), lisades üksikasjad kohaliku omavalitsuse, sündmuste ja tegevuste, rakendatud alaliste meetmete ning partnerite olemuse ja nende panuse kohta.
2. Esitama e-posti teel taotlusvormi, digitaalse koopia allkirjastatud hartast ja ala kaardi, mis suleti mootorsõidukitele autovabal päeval.
3. Esitama toetavad materjalid: teavitusvahendid, pressiväljavõtted, videod ja pildid (eelistatavalt kõrge eraldusvõimega).

Taotlusvorm avaldatakse internetis.

Auhinnatseremoonia ja auhind

EUROOPALIIKUVUSNÄDALA auhinnatseremoonia peetakse Brüsselis ja seal on kohal ELi transpordivolinik. Võitnud kohaliku omavalitsust autasustatakse kuni kolme minuti pikkuse reklaamvideoga oma saavutuste reklaamimiseks Euroopa säästliku linnatranspordi eest võitlejana.

7 PÄEVA SÄÄSTVA LIKUVUSE TEGEVUSI

Linnad ja asulad saavad organiseerida tegevusi konkreetsetel säästva linnatranspordiga seotud teemadel.

Kolm põhilist säästva transpordi viisi – ühistransport, rattasõit ja kõndimine – ning nende vahelised seosed (kombineeritud transport) moodustavad loomulikult enamiku tegevuste aluse.

Huvitava seitsmepäevase programmi ettevalmistamiseks saavad linnad ja asulad korraldada täiendavaid autovabasid päevi või keskenduda ükskõik millisele muule temaatilisele üritusele, mis on kohalikes oludes asjakohasem.

EUROOPALIIKUVUSNÄDALA alustamine

Avalikud ja meediaüritused 16. septembril, EUROOPALIIKUVUSNÄDALA esimesel päeval, on ideaalne võimalus kampaania käivitamiseks:

- Tutvustades eripakkumisi, näiteks ühistranspordi sooduspilet kogu nädalaks.
- Lisateenuste pakkumine (tihedam graafik, transfeerteenused, kaardid, reisinõuanded jne).
- Kombineeritud transpordi reklaamimine.
- Auto koju jätnud inimeste tunnustamine ja nende intervjuerimine, et nad saaksid selgitada, millised alternatiivsed transpordiviisid nad valisid ja kuidas see toimis.
- Linna planeeritud alaliste liikuvusmeetmete käivitamine.

Ühistransport

Ühistranspordi kasutamine liikuvusvajaduste rahuldamiseks on kindlasti EUROOPALIIKUVUS-NÄDALAL keskne teema. Ühistransport peaks olema vabaduse sünonüüm.

Kõik ühistranspordi korraldajad saavad kasutada EUROOPALIIKUVUSNÄDALAT võimalusena reklaamida kombineeritud transpordilahendusi, tõestades, et need pakuvad eraautodele tõsiseltvõetavat alternatiivi.

Alljärgnev tegevuste komplekt käsitleb seda, kuidas korraldada edukalt ühistranspordile pühendatud sündmusi. Nende eesmärk on äratada meediatähelepanu, sh televisioon, raadio ja ajalehed.

Tark töölesõit

Mõned tegevused, mida tasuks arvesse võtta, on:

- Töötajarohkete asutuste lähedal asuvate peatuste operaatoritega läbirääkimine.
- Rahalise toetuse andmine, nt kulude hüvitamine.
- Kojusõidu organiseerimine hädaolukorras.
- Eripakkumiste tutvustamine.
- Ühistranspordi kohta teabe andmine.
- Isikustatud reisinõuannete organiseerimine.
- Tööpäevajärgsete jookide pakkumine lähedalasuvates peatustes või bussis.
- Kavandatud tegevuste reklaamimine suure liiklussagedusega teedel.
- Töölesõitjate võistluse korraldamine.
- Kombineeritud transpordi reklaamimine.
- Ühistranspordioperaatorite ja töölesõitjate vahelise debati korraldamine, et arutada, kuidas ühistranspordi kasutamist suurendada ja millised oleks selle positiivsed mõjud erinevatele osapooltele.

Kombineeritud transport

- Kõndimise või rattasõidu kombineerimine ühistranspordiga võib viimase atraktiivsemaks muuta:

	Keskmine kiirus	Läbitud vahemaa 10 minuti jooksul	Teeninduspiirkond
Kõndimine	5 km/h	0,8 km	2 km ²
Rattasõit	20 km/h	3,3 km	32 km ²

- Rattasõidu ja ühistranspordi reklaamimine on võimalik, lubades rattaid mittetipptundidel sõidukitesse ja ehitades ühistranspordipeatustesse uusi rattahoidlaid.
- Reisijaid saab teavitada sõiduauto ühiskasutuse ja autojagamise programmidest. Uued programmid on alati teretulnud.
- Taksojagamise teavet võib esitada ümberistumiskohtades.
- Teabesüsteemid võivad olla transpordiliikide vahelised, st bussitöötajad annavad teavet rongide kohta ja vastupidi.

Ligipääsetav ühistransport

Ligipääsetav transport on õigus ja see tagab sotsiaalse kaasatuse. Lisaks tõuseb ligipääsetava ühistranspordiga ka puueteta reisijate arv. Vajalik on teha järgmist:

- Kohandada bussipeatusi ja tõsta ooteplatvormi serv bussi põrandaga ühele joonele.
- Luua bussipeatused suurettevõtete lähedale.
- Suurendada teadlikkust puuetest.
- Esitada sõiduplaan ja muu teave ligipääsetavas formaadis (suur kiri; Braille, audioformaat jne).
- Kohandada taristut, et võimaldada ligipääs (madala põrandaga bussid, liftid, rambid jne).
- Tagada teave ligipääsetavusetaseme kohta veebilehtedel, mobiilirakendustes, lendlehtedel jne.
- Teha koostööd puuetega inimeste organisatsioonidega.

Ohutus

Liiklusõnnetused tapavad *Rahvusvahelise Ühistranspordi Liidu* (UITP) sõnul Euroopas igal aastal üle 27 000 inimese. Hukkunute arvu ja autoga tehtud reise arvu vahel on otsene seos. Õnnetused on ELis peamine surmapõhjus noorte inimeste seas.

Ülalnäidatud arvud võib suhestada kohalike näitajatega.

Muu meetmena võib luua teedevõrgu kohta skeemi, kus on märgitud jalakäijatele mõeldud ohutud ning atraktiivsed marsruudid. Samal skeemil võib anda infot teedevõrgu turvalisuse ning liiklusinfo kohta.

Teave reisijatele

- Uut tüüpi sõiduplaanide, veebilehtede või rakenduste tutvustamine.
- Multimodaalsete teabeteenuste loomine.
- Küsige klientide arvamust.

Klientide ja töötajatega suhtlemine.

Töötajad peavad **EUROOPALIIKUVUSNÄDALA** õnnestumiseks olema põhjalikult informeeritud. Tegevused võivad hõlmata järgmist:

- Ühistranspordi kontrollkeskuse külastamine koos liinide sageduse, kiiruse, marsruutide jne selgitamisega.
- Uuendusliku ühistranspordivarustuse või prototüüpide näitamine suure kasutajatearvuga marsruutidel.
- Uute liinide ehitamisest tulenevate häirete selgitamine või metroo/trammi ehituse külastamine.

Rattasõit

Rattasõit on seotud kõigi „elamisväärse linna” loomise aspektidega. Jalgrattad säästavad ruumi ja energiat ning ei tekita müra ega õhureostust. Rattasõit aitab kaasa säästvale liikuvusele ja heaolule ning on tõhus ja tervislik.

Kõik siintoodud tegevuste ettepanekud on eesmärgiga juhtida tähelepanu rattasõidu kasudele.

Rattasõit ja tark töölesõit

Töökohtades rattaohutuse ja -taristuga tegelemiseks ja rattaga töölesõitmise reklaamimiseks on oluline:

- Luua kabiin/rattateabepunkt tiheda läbitavusega alal, kuhu pääsevad juurde nii töötajad kui ka avalikkus.
- Luua mentorlusprogramm. Uus rattur sõidab rattaga tööle koos oma mentoriga ja teda võidakse seejärel selle kogemuse kohta intervjuuerida.
- Korraldada „Jalgrattaga tööle” päev, pakkudes töötajatele erinevaid stiimuleid rattasõidu eelistamiseks.
- Korraldada „Töölesõitjate võistlus”, näitamaks, et rattasõit ei ole mitte ainult kõige odavam ja tervislikum viis, vaid enamasti ka kõige kiirem.
- Pakkuda rattaga tööle tulijatele hommikusööki.
- Korraldada rattariiete moeetendus või arendada välja rattakomplektid (ettevõtte logoga vihmamantel jne).
- Tunnustada rattasõbralikke ettevõtteid tiitliga või anda neile auhind.
- Jagada teavet ohutute rattaga tööle sõitmise marsruutide kohta koostöös kohaliku politsei või liikluse planeerimise osakonnaga.

Rattataristu

- Rattateabe punkti või leti avamine, et teavitada töötajaid, koduomanikke, külalisi jne.
- Ettevõtetega partnerlussuhete loomine, et tagada ratturitele pesemis- ja riietusruumid.
- Turvaliste ja kaetud rattaparklate rajamine.
- Rataste ostmise avalikuks kasutuseks või ettevõtte rattapargi jaoks.
- Avaliku rattaparandusteeninduse avamine.
- Rattaparklate ümberpaigutamine riigiametite, kontorite, kaubamajade jne sissepääsude juurde.

„Proovi ja hakka igapäevaseks ratturiks”

- Koostöös kohalike rattaliitudega teabesessioonide korraldamine selle kohta, kuidas auto kasutamisel ratta kasutamisele üle minna, eriti inimestele, kes elavad oma töökohale lähemal kui 5 km.
- Ratturitele suunatud moeetenduse või rattaprototüüpide ja vanade rataste näituse korraldamine.
- Paluda kohalikke rattaliite, rattalaenutusi, poode ja sporditoodete ettevõtteid, et nad pakuksid rataste parandus- ja hoolduspunkte.
- Paluda kohalikel rattaliitudel või politseil rattaid varguse vastu märgistada.
- Kutsuda elanikke osalema „Igapäevase ratturi tuuril” ja paluda osalejatel kinnitada oma seljale silt, kus on näidatud, kui suure vahemaa nad iga päev rattal läbivad. Tuuri lõpus näidatakse kõiki silte näitusel.
- Luua rattasõidu stimuleerimise programm koostöös kohalike poeomanikega.

Kõndimine

Alljärgneval tegevuste kogumil on eesmärk juhtida tähelepanu kõndimise olulisusele liikumisviisina. Ettepanud tegevusi on võimalik kiiresti korraldada ja need ei eelda füüsilisel kujul väljundit. Siiski on nende eesmärk jätta jälg inimeste teadvusesse ja pälvida meedia tähelepanu.

Kõndimine ja tark töölesõit

- Julgustage firmasid premeerima tööle kõndinud töötajaid näiteks hommikusöögiga.
- Kutsuge ettevõtte juhatust üles premeerima tööle kõndinud töötajaid rahaliselt või iga-aastase puhkuse kaheminutilise pikendamisega iga tööle kõnnitud päeva eest.
- Soovitage ettevõtetel anda nende hoonete ümbruse eest hoolitsevatele tänavakoristajatele kingitus.
- Andke ettevõtetele soovitusi, kuidas autoparklate kujundust muuta, eelistades jalakäijaid.
- Laske tegevjuhil ettevõtte hoonet (hooneid) ümbritsevatel tänavatel jalutada, et hinnata ligipääsetavust jalakäijate jaoks.
- Tehke koostööd ettevõtetega, et alustada regulaarsete graffitieemaldamise ühisprojektidega nende naabruskonnas.
- Jagage teavet ohutute kõndimismarsruutide kohta.

Elavad tänavad

- Looge linnavalitsuse juhtidele võimalus avastada linna jalgsi, et hinnata probleeme, nagu füüsilised barjäärid, katkised kõnniteed, ebaseaduslik parkimine, prügi mahaloopimine jne.
- Korraldage „Parkimispäev“ (www.parkingday.org) ja kutsuge elanikke üles kasutama parkimisruumi loominguks.
- Istutage puid vähematraktiivsetele tänavatele.
- Avage uus 30 km/h (20 mph) ala.
- Looge poeomanikele võimalus osaleda kampaanias kohaliku kaubanduskoja kaudu.

Riiklikud valitsused

- Majandus- ja taristuminister saadab lapsi nende igapäevasel jalutuskäigul kooli.
- Majandus- ja taristuminister kohtub vanemate ja nende lastega tänavatel, kus on kehtestatud 30 km/h (20 mph) ala, et arutada nendega kohalikke kõndimistingimusi.
- Majandus- ja taristuminister avab laste juuresolekul uue jalakäijate silla, kõnnitee või muu paremaks muudetud jalakäijate liiklemise rajatise.
- Majandus- ja taristuminister ja võimaluse korral teised valitsuse ametnikud kõnnivad tööle ja sealt koju või oma bussi-/rongipeatusesse jne.
- Siseminister saadab politseiametnikku nende tööle ja aitab tänavatel ohutust tagada.
- Riiklik valitsus kuulutab välja uue õigusakti, et maksustada peamiseid tänavaprügi allikaid – plastikkotid, suitsupakid ja šokolaadiümbrised – kusjuures maksutulu läheb tänavahoolduse parandamiseks.

Kõik need tegevused on muidugi kohaldatavad ka linnapeadele või teistele kohalikele otsustajatele.

Liikuvuskorraldus

Liikuvuskorraldus on muutumas aruka ja säästva linna arengul otsustavaks elemendiks. See tähendab nõudluspõhist lähenemist, eesmärgiga muuta modaalselt jaotust säästvate transpordiviiside kasuks.

Sellise lähenemise üks kõige tähtsamaid aspekte on uued partnerlused. EUROOPALIIKUVUS-NÄDALA jooksul saavad kohalikud omavalitsused luua partnerlusi koolide ja ettevõtetega ning rakendada kooli ja tööle sõitudega seotud liikuvuskavasid.

Uus paindlik transport hõlmab: paindliku marsruudiga bussid, nõudetransport, kogukonna transport, taksojagamine, autojagamine, pargi ja reisi rajatised, veoste ja kaupade vedu linnas.

Inimeste harjumuspärase käitumise muutmist julgustavad vahendid põhinevad tavaliselt teabel, kommunikatsioonil, organiseerimisel ja koordineerimisel ning vajavad reklaamimist.

Ettevõtte liikumisplaanid

- Säästva töölesõidu edendamine omavalitsuse või ettevõtte uudiskirjades.
- Auhinnad säästvatele ettevõtetele.
- Tööandjate reklaamimine, kes on liikuvuskorralduses aktiivsed ja annavad head eeskuju.
- Kaartide ja ligipääsujuhiste andmine konkreetsete kohtade kohta.
- Personaalsete reisinõuannete jagamine ükselt uksele.
- Liikuvusteemade käsitlemine ettevõtte koosolekul.
- Küsitluse korraldamine liikuvuskäitumise muutumise kohta.
- Töötajate töögrupi loomine liikuvusteemadel.
- Liikuvuskoordinaatori või -juhi määramine.

Üldised tegevused

- „Jalgrattapäeva” korraldamine, premeerides töötajaid paindliku töögraafiku, hommikusöögi, T-särkide, kontsertide, duššide, massaaži, turvavarustusega vms.
- Partnerluste loomine IT-teenuste pakkujate ja ettevõtetega (riikliku) „kaugtöö päeva” korraldamiseks.
- Kaasata kohalik kuulsus, kes propageeriks säästvat liikumist, öeldes: „Mina jalutan/sõidan rattaga tööle” või „Mina kasutan tööle jõudmiseks ühistransporti”.
- Auhind säästva liikuvuse propageerimisel kõige rohkem pingutusi teinud ettevõttele.
- Säästva transpordi päeva korraldamine ettevõtete jaoks: töötajad kõnnivad, sõidavad rattaga, kasutavad ühistransporti või praktiseerivad sõidujagamist.
- Regulaarselt ühistranspordiga tööle sõitjate tunnustamine.
- Liiklusummikutes kinni olevatele autojuhtidele „stressipalli” pakkumine.
- Jalgrattasõbralikele ettevõtetele tunnustuse väljatöötamine.
- Sõiduauto ühiskasutuse algatuste esitlemine/käivitamine ettevõtete seas.
- Paluda ettevõtetel pakkuda töötajatele rattaboonust.
- Ettevõtte liikumisplaanid: uute meetmete katsetamine EUROOPALIIKUVUSNÄDALAL.

Säästva linnaliikuvuse arengukavad

EUROOPALIIKUVUSNÄDAL on suurepärane võimalus ärgitada huvi säästva linnaliikuvuse kavade vastu. Seega tuleb ühel konkreetsel päeval pingutada ja:

- Panna üles näitus võimalike transpordiarengu stsenaariumite ja väljavalitud stsenaariumi kohta.
- Korraldada säästva linnaliikuvuse kava teemaline konverents.
- Korraldada naabruskondades linnaliikuvuse teemalisi kohtumisi.
- Esitleda/rakendada osaliselt linnaliikuvuse kava meetmeid (uued bussiliinid, uued pargi ja reisi rajatised, rattateed, rohelisemad töөлööidud, liikuvuskeskused jne) ning anda nende uuenduste kohta vajalikku teavet.

Vastutustundlik autokasutus

EUROOPALIIKUVUSNÄDALA eesmärk ei ole mitte ainult reklaamida säästvate transpordiviiside kasutamist, vaid julgustada ka autode vastutustundlikku kasutamist, nii et need, kes peavad autot kasutama (vähemalt mingite kindlate eesmärkide jaoks), saaksid samuti panustada säästvama linnakeskkonna loomisesse.

Kaaluda võib mitmeid erinevaid tegevusi, nagu allpool näidatud. Need tegevused varieeruvad alates ettevaatlikust ja ohutust autojuhtimisest, autoga mitte sõitjate liikuvuse võimalikult väiksel määral piiramisest (mis mõjutab otseselt kliimat ja õhukvaliteeti) kuni reisijate arvu suurendamiseni auto kohta.

Taaskord ei ole siin nimetatud tegevuste korraldamine üksnes kohalike omavalitsuste ülesanne, vaid neid on võimalik korraldada koostöös erinevate kohalike partneritega.

Säästke kütust

- Paluge automüüjatel või -tootjatel luua kütusesäästlike autode näidisstend.
- Kutsuge autokoole üles pakkuma energiaefektiivse õppe tunde (ökosõit).
- Reklaamige ökosõitu professionaalsete autojuhtide seas, nagu koolibusside juhid, taksojuhid, ettevõtete ja ametite autojuhid jne.
- Käivitage koos kohalike tanklatega kampaania, et julgustada regulaarset rehvirõhu kontrollimist (alla 0,4 baari tähendab 10% kütusekulu suurenemist).

„Andke autole puhkust”

- Korraldage võistlusi, kus autojuhid annavad oma juhiloa teatud ajaks ära ja saavad vastutasuks ühistranspordi pileti.
- Esitlege kaubarattaid ja/või korraldage näidisüritus kaupade jalgrattaga transportimise kohta.
- Kutsuge regulaarseid rattureid üles rääkima oma igapäevasest rutiinist ja kogemustest laste ja kaupade transpordil, vabaajareisidel, sobiva riietuse valimisel jne.
- Andke välja „autojuhi etiketiksiraamat”, mis annab teavet eelnevalt mainitud teemadel, nagu näiteks kütuse säästmine, müra vähendamine, mida remonditöödel arvestada (heli summutavad rehvid, innovatiivsed õlifiltrid jne), autopesuteenuste tuvastamine, kus vett taaskäideldakse, parkimisalad jne.

- Edastades kohalikus raadios liiklusteavet, kutsuda ühtaegu juhte üles valima liikumisviisi vastavalt reisi eesmärgile; st kombineerima sõiduauto kasutust muude transpordiliikidega kui nad tahavad ummikuid vältida.

Autojagamine ja sõidujagamine

- Reklaamige „auto tarka kasutamist”, esitledes autojagamise ja sõidujagamise programme.
- Paluge kohalikel ettevõtetel, kes on võtnud kasutusele autojagamise programmi, oma tulemusi esitleda.
- Kui teie linnas ei ole autojagamise programmi, korraldage EUROOPALIIKUVUSNÄDALAL küsitlus, et teha tulevikus loodava programmi jaoks kindlaks võimalikud jagajad.
- Andke kohalikus autojagamise programmis osalevatele inimestele võimalus oma kogemusest rääkida (intervjuu kohalikus ajalehes jne).
- Esitlege sõidujagamise programmi.

Parkimine

- Looge uued parkimisalad või parkimisvabad alad.
- Jõustage parkimisrikkumisi karmimalt.
- Andke teavet parkimiseeskirjade kohta.

Vastutustundlik autokasutus töölesõiduks

- Korraldage elektriautode testimise päev.
- Võtke kasutusele paindlik tööaeg, et vähendada tiptundide liiklusummikuid.
- Reserveerige parimad parkimiskohad (sissepääsule kõige lähemal) sõidujagajatele.
- Pakkuge sõidujagajatele tekkinud hädaolukorras tagatud kojusõitu.
- Viige parkimisala kontori sissepääsust kaugemale.
- Korraldage hoonete sissepääsu juures küsitlus, et näha, kui palju inimesi on oma liikumisharjumusi muutnud ja avaldage kõige tähelepanuväärsemad tulemused.

Keskkonnasõbralikud sõidukid

- Pühendage vastutustundliku autokasutuse sündmused keskkonnasõbralikele sõidukitele (võib-olla koostöös riikliku tasandiga) ning eelkõige elektri-, hübriid-, maagaasi-, vedelgaasi- (LPG) ja biogaasisõidukitele.
- Korraldage keskkonnasõbralike sõidukite näitus ja võimaldage avalikkusel neid sõidukeid ka testida.
- Uurige välja, kas linnapea saaks EUROOPALIIKUVUSNÄDALA või vähemalt ühe selle päeva jooksul kasutada elektriautot, et juhtida televisiooni, raadio ja ajalehtede tähelepanu EUROOPALIIKUVUSNÄDALA sõnumitele ning keskkonnasõbralike sõidukite pakutavatele lahendustele.
- Korraldage aruteluhommikusöök keskkonnasõbralike sõidukite assotsiatsioonide esindajate ja ametnike vahel, et arutleda selle üle, kuidas saaks keskkonnasõbralike linnasõidukite kasutamist suurendada ja selle kasuliku mõju üle erinevatele osapooltele.
- Looge saadetistele mõeldud koht. Autovaba(de)st ala(de)st väljaspool asuv platvorm või parkla reserveeritaks poodidele mõeldud kaubasaadetistele. Keskkonnasõbralikud sõidukid viiksid seejärel kaubad poodidesse.
- Looge kaupade klientidele viimise teenus, kus kasutatakse keskkonnasõbralikke sõidukeid. See peaks hõlmama ostude transportimist sobivatesse autoparklatesse.

Vaba aeg ja poodlemine: Arukas ja Säästev Liikuvus Kohaliku Majanduse Elavdamiseks

Olemas on erinevaid viise jõudmaks vaba aja veetmise või poodlemise aladeni kasutades säästvat transporti. See ei ole nii mitte ainult inimeste liikumisviiside puhul, vaid ka linnasisel kaupade transportimisel, Vrije Universiteit Brussel uurimuse ning projekti Cyclelogistics raames saadud kogemuste põhjal võiks Euroopa linnades 50%-70% kaubaliiklusest toimuda (kauba)ratastel. See teema sobib kohalike partnerite leidmiseks, kuna võimaldab neil oma teenuseid reklaamida.

Avastage linna

Kutsuge elanikke üles avastama oma linna uuest vaatepunktist. Vabaajategevused võiks pakuda võimalust linna ohutuks avastamiseks ja nautimiseks vaiksemas autovabas keskkonnas.

- Spetsiaalsed linna avastamiseks mõeldud transfeeriteenused.
- Turismigiidide või kõndimisklubide korraldatud ekskursioonid.
- Jalakäijate rallid koostöös spordipoodide, koolide, assotsiatsioonidega jne.
- Hotellivõtmel, mis annavad ligipääsu ka ühistranspordile, jalgrattalaenutustele ja autojagamise programmidele.

Seltskondlikud tegevused

- Paluge liitudel, koolidel, toidutööstusel jne korraldada tasuta hommikusöök või suur piknik lõunaajal või pärastlõunal.
- Korraldage avalikus ruumis tasuta kontserte, teatrietendusi, tänavatendusi, artiste, klouni jne.
- Pange keskvaljakule üles tühi sein, et inimeste arvamusi koguda.
- Paluge kohalikel spordiliitudel ja/või sporditoodetega tegelevatel poodidel ja ettevõtetel korraldada tänavatel näidisüritusi: jalgpall, korvpall (ranna)võrkpall, rulatamine, rulluisutamine jne.
- Pakkuge erilisi transpordiviise, nagu hobukaarikud, turismirongid, päikseenergial töötavad paa-did jne.

Poodlemine

Autovabade alade loomine võib mõned poeomanikud muretsema panna. Seetõttu tuleb eriti pingutada, et nad juba varases staadiumis korraldamisse kaasata.

- Suhelge eeskätt poepidajatega ametliku dokumendi abil, kus on kohandatud teave selle kohta, kuidas kesklinna ilma autota jõuda.
- Ühendage bussi-, trammi- või metroopeatuse nimi poega.
- Reklaamige kesklinnas asuvaid poode EUROOPALIIKUVUSNÄDALA kaubanduses. Näiteks võib panna poodide logod autovaba ala kaardile, mainida neid kohalikus raadiokanalisis autovaba päeva kuulutamisel, juhtida inimesi poodidesse tänavatel olevate plakatite abil jne.
- Looge saadetistele mõeldud koht. Keskkonnasõbralikud sõidukid viiksid seejärel kaubad poodidesse.

- Looge kaupade klientidele viimise teenus, kus kasutatakse keskkonnasõbralikke sõidukeid.
- Looge „saastevaba kullerteenus”. Üles saab panna kauba peale/mahalaadimise koha, mis koosneb jahutatud kaupade ladustamiseks mõeldud jahutuskarpidega varustatud kabiinist, kus on pidevalt töötajaid. Poed ja kliendid ühendatakse omavahel rattakulleritega.
- Jagage poodides enne EUROOPALIIKUVUSNÄDALAT ja selle ajal ühistranspordi pileteid.
- Kutsuge kesklinna poeomanikke üles loteriid korraldama; pakutud auhinnad seostuksid EUROOPALIIKUVUSNÄDALAGA ja hõlmaksid esemeid nagu jalgrattad, rulluisud jne.
- Julgustage poepidajaid laiendama oma müügiruumi autokeeluga avalikesse kohtadesse (terrassid või ruum kioskite jaoks tänavatel). Siiski ei peaks EUROOPALIIKUVUSNÄDAL muutuma reklaami eesmärgil korraldatud suureks kommertsürituseks.

Liikuvus ja Tervis

Sõidukite arv Euroopa teedel järjest kasvab, mis viib linnaelanike elukvaliteedi halvenemiseni (müra, õhusaaste, õnnetused, stress jne).

Transpordi mõju tervisele puudutab enamikku rahvastikust ning eelkõige haavatavaid rühmi nagu lapsed ja vanurid. Mitmed transpordistrateegiate mõjud inimestele on laialt teada ning varieeruvad liiklusrõhke põhjustatud meelehärmist kuni hingamisteede ja südame-veresoonkonna haigusteni.

Kohalikud tervisteenused, tervisekindlustuse ettevõtted, arstide liidud ja spordiliidud võivad olla sobivad partnerid liikuvus- ja tervisetgevuste korraldamiseks.

Keskkonda mõjutavad ebameeldivused

Kohalikud omavalitsused peavad tegutsema, et kaitsta oma elanikke keskkonnamüra ja halva õhukvaliteedi erinevate mõjude eest. Väga oluline on viia nendel teemadel läbi harivaid tegevusi.

- Paluge õhukvaliteedi seirevõrgustikul, keskkonna- ja/või energiaagentuuril (EEA, IEE), müra teabe- ja dokumentatsioonikeskustel (INCE, CIDB) korraldada õhu ja müra kohta näitus.
- Paluge politseilt ja/või auto tehnikakontrollikeskuselt, et nad pakuksid autodele parklates saastega seotud teste.
- Selgitage, kuidas kasutada õhukvaliteedi jälgimissüsteeme ja kuidas saadud andmeid tõlgendada.
- Tutvustage müra- ja õhukvaliteedi tasemete parandamiseks mõeldud tegevusi.

Kõndimise ja rattasõidu eelised

Uurimine on tõestanud, et töötajad, kes teevad piisavalt füüsilist trenni, on tervislikumad, edukamad ja võtavad igal aastal vähem haiguslehti. Sellele vastavad tegevused võivad olla järgmised:

- Kutsuge tervisekindlustuse organisatsiooni andma teavet füüsilise aktiivsuse tervisekasude, terviseriskide ja füüsilise mitteaktiivsuse majanduslike kulude kohta ja selle kohta, kuidas füüsilist tegevust argirutiini sobitada jne.
- Korraldage avalik arutelu arstidega, et tõsta esile transpordi negatiivne mõju tervisele.
- Paluge haiglatel/arstidel pakkuda „tervisekontrolle” (vererõhk, vereringe, kaal, luumass jne), et edendada terviseteadlikkust.
- Saage spordiliidud oma tegevusi esitlema.

- Kutsuge spordiliite, ettevõtteid, koole jne üles osalema võistlustel, võiduajamistel või teatevõistlustel.
- Paluge asjakohastel organisatsioonidel paigaldada mänguväljakuid, mis julgustaksid laste seas trenni tegemist ja aktiivset liikumist.
- Paluge tervisekõnni rühmadel korraldada kõndimist julgustavaid presentatsioone.
- Tervishoiuminister/tervishoiu küsimuste eest vastutav aselinnapea võiks liituda tervisekõnniga.
- Tutvustage jalakäijate ja jalgratturite olukorra parandamiseks juba rakendatud või kavandavaid meetmeid (liikluse rahustamine, jalakäigualad, otse- ja lisateed või jalgratturite ja jalakäijate võrgustikud jne).
- Korraldage fitnessstreening (koostöös tervisekindlustuse ettevõtetega).

Rohelised teed

Roheline tee on „integreeritult väljaarendatud tee, mis on reserveeritud üksnes mittemotoriseeritud reiside jaoks ja mis parandab seda ümbritseval alal nii keskkonda kui ka elukvaliteeti. Need teed peaksid vastama rahuldavatele standarditele laiuse, kallaku ja pinnasetingimuste osas, tagamaks, et need on nii kasutajasõbralikud kui ka ohutud igasuguse võimekusega kasutajate jaoks“. (Lille deklaratsioon, 12. september 2000)

Eesmärk on julgustada organisatsioone rohelisi teid rajama ja laiemat avalikkust neid avastama.

Üldine teadlikkuse tõstmine

- Korraldage olemasolevatele ja mitteametlikele rohelistele teedele (ettevaatusabinõudega) jalutuskäike/rattaretki või piknikuid, mida saadavad kohalikud esindajad. Rohelistest teedest võivad kohtumispunktina saada kasu erinevad huvigrupid:
 - Piiratud liikumisvõimega inimesed, vanurid jne.
 - Kunstnikud, sportlased, poliitikud, kohaliku elu tegelased jne.
 - Taaskasutatud rataste müüjad.
 - Meedia ja ajakirjanikud.
- Kasutage rohelist teed vabaõhu klassiruumina matemaatika, geograafia, kohaliku ajaloo ja loodusõpetuse tundide andmiseks.
- Korraldage vabatahtlike abiga roheliste teede korrastamine.

Keskkonnaga harmoonias reisimine

- Rohelised teed on tavaliselt rajad, mis järgivad raudteerööpaid, veeteid või mis läbivad metsa või looduskaitseala. See on hea viis avastamiseks looduspärandit giidiga ekskursiooni või taimestikku kirjeldavate väljaannete abil.
- Rohelistel teedel leitud elementide säilitamise abil on võimalik esitleda ka kohalikku pärandit.

Kohalike või piirkondlike omavalitsuste tegevus

Seal, kus rohelised teed on juba olemas:

- Muutke tee ja rohelise tee ristumiskohad ohutuks.
- Tagage ohutu jõudmine koolidesse ja muudesse teeninduspiirkondadesse.
- Koostage kooli või ettevõtte liikuvuskava võttes arvesse roheliste teede võrgustikku.
- Avaldage trükiseid tutvustamaks rohelisi teid.
- Õnnistage sisse rohelise tee nimetus või lõik teest.
- Õnnistage sisse rohelise tee kõrvale rajatud kohad: peatuspunktid, „*puhkamiskohad ratturitele*”.

Seal, kus rohelisi teid veel ei ole:

- Esitlege laiemale avalikkusele roheliste teede rajamisprojekti.
- Ostke roheliste teede jaoks maad, avage roheliste teede lõike, looge kohalik roheliste teede võrgustik.
- Lubage ettevõtetal uute roheliste teede arendamist toetada.

Roheliste teede kaart on kättesaadav Euroopa roheliste teede assotsiatsiooni veebilehel:

www.aevv-egwa.org/

ALALISED MEETMED

EUROOPALIIKUVUSNÄDALA hartas palutakse osalevatel kohalikel omavalitsustel „võtta kasutusele vähemalt üks uus alaline meede, mis aitab kaasa transpordiliikide osas eraautodelt keskkonnasõbralikele transpordiviisidele üleminekul”.

Need meetmed ei pea olema kallid. Nendega näidatakse linna pühendumist säästvale linna- liikuvusele. Mõned võimalikud alalised meetmed on järgmised:

Rattarajatised

- Rattavõrgustiku ja rajatiste paremaks muutmise (laiendamine, renoveerimine, viitadega tähistamine, parkimine, lukud jne).
- Avalike rataste või rattajagamise programmide loomine.

Jalakäigualad

- Jalakäigualade loomine või laiendamine.
- Infrastruktuuri paremaks muutmise: jalakäijate sillad, kõnniteed, teed ja ülekäigurajad, valgustus jne.
- Ümberjaotamise avaliku ruumi jalakäijatele.

Ühistranspordi teenused

- Ühistranspordi võrgustiku paremaks muutmine ja laiendamine (uued peatused, uued liinid, reserveeritud alad jne).
- Sageduse suurendamine, ekspressliinide loomine jne.
- Ökoloogiliste sõidukite kasutamine ühistranspordi sõidukipargis.
- Mobiilsete piletite ja teenuste kasutuselevõtmine ja tutvustamine.
- Integreeritud teenused erinevate ühistranspordiliikide jaoks.

Liikluse rahustamine ja piiratud ligipääsu programmid

- Kiiruse vähendamise programmid koolide lähedal.
- Väliste parkimisalade vähendamine.
- Pargi ja reisi jaamade loomine.
- Alaline ligipääsu piiramine kesklinnas.

Ligipääsetavus

- Ligipääsetavuse kavade tegemine.
- Piiratud liikumisvõimega inimestele vajalike rajatiste loomine.
- Arhitektuuriliste barjääride eemaldamine.
- Kõnniteede madalamaks ja laiemaks muutmine.
- Kombatavate kõnniteede ja ratastoolile sobilike kaldteede loomine.
- Valgusfooridesse heliseadmete paigaldamine.

Uued sõidukite kasutamise ja omamise viisid

- Autojagamise ja sõidujagamise internetiprogrammide kasutuselevõtmine.
- Vastutustundlik autokasutus (ökosõit jne).
- Keskkonnasõbralike(mate) sõidukite kasutamine.

Kaupade jaotamine

- Uued kaupade jaotamise eeskirjad.
- Keskkonnasõbralike(mate) sõidukite kasutamine
- Mahalaadimisplatvormide loomine kaubaveoks.

Liikuvuskorraldus

- Tööle- ja koolisõitude kohta liikuvuskavade tegemine ja nende järgimine.
- Liikuvuskeskuste ja infoteenuste loomine.
- Õppematerjalide loomine.
- Linnaliikuvuskavad kohalike huvigruppidega konsulteerides.
- Töötajatele stiimulite ja boonuste andmine.
- Ettevõtetele või muudele sotsiaalsetele aladele ligipääsu lihtsustamine.

AUTOVABA PÄEV

Linna võib luua ühe või mitu autovaba ala. Alad suletakse motoriseeritud liiklusele enamikuks päevast. Alale lubatakse ainult jalakäijad, ratturid, ühistransport ja keskkonnasõbralikud sõidukid (LPG, NVG, elekter jne). Kui loodud on rohkem kui üks ala, võiksid neid ühendada kõnniteed. Autovabasid alasid saab toetada puhvertsooniga, kus on esitatud vajalik teave autojuhtidele.

Autovabad(e) ala(de) asukoht ja suurus tuleks valida hoolikalt, võttes arvesse kohalikke olusid:

- Konkreetsete teemade visualiseerimine (nt müra, õhukvaliteedi mõõtmine jne).
- Kavandatud meetmeid võib esitleda või testida (nt jalakäiguala rajamine).
- Tegevused konkreetsetele sihtrühmadele (nt lapsed).
- Alal asuvad organisatsioonid, kes saaksid oma tegevustega kaasa aidata (nt gastronoomia, sport).
- Ala külastajate arv „tavalisel“ päeval ja prognoositud lisatulijate arv.
- Ümbritseval alal vajaminevad parkimisalad.
- Erinevate autovabade alade vahelised ühendused.

Barjäärid ja kontrollpunktid

Ligipääsu autovaba(de)le ala(de)le jälgitakse ja paigaldatakse vajalikud barjäärid. Selleks on vaja teha koostööd:

- Kohalik maanteeamet ja/või linna transpordiamet.
- Riiklik ja/või kohalik politsei.
- Kohaliku omavalitsuse ametnikud: kohaliku omavalitsuse töötajate kaasamine on hea viis kogu ameti kaasamiseks ja sisekommunikatsiooni stimuleerimiseks.

Erandite nimekiri

Koostada tuleb lühike lubatud sõidukite nimekiri. Lisaks keskkonnasõbralikele sõidukitele (LPG, NVG, elekter jne) võib teha erandeid tervishoiutöötajatele, puuetega inimestele ja kiirete parandustööde jaoks.

Hädaabiteenustele (politsei, tuletõrje, kiirabi) ning elektri- ja gaasitöötajatele kindlustatakse automaatne pääs alale.

Taotlused eespool nimetatava erandi tegemiseks tuleks esitada vastavale omavalitsuse osakonnale. Erandeid peab olema võimalikult vähe.

Elanikud.

Elanikke peaks kutsuma üles juba päev enne üritust oma autosid ümber paigutama, et tänavad tühjaks teha. Võib-olla on vaja pakkuda eriparklaid ja sõlmida parkimisoperaatori(te)ga lepinguid.

Alternatiivne meetod oleks lubada elanikel autodega alalt välja sõita, kuid nendega mitte enne määratud aega tagasi tulla. Nad peaksid seega oma autod parklasse jätma.

Kauba toomine autovaba(de)sse ala(de)sse

Kaubavedusid lubatakse kooskõlas üldtingimustega kuni teatud ajani (mida täpsustatakse). Kauplejate jaoks, kellel on vaja päeval kaupa saada, saab alast välja luua mahalaadimistsooni. Kaup viiakse sellest punktist edasi kaubaratastel või keskkonnasõbralike sõidukitega.

Ühistransport

Elanikele efektiivsete alternatiivsete transpordiviiside võimaldamiseks tuleks pakkuda järgmist:

- Tihedam teenindussagedus.
- Suurem ligipääsetavus piiratud liikumisvõimega inimestele.
- Eritariifid või tasuta ühistransport.
- Konkreetse algatused (kombineeritud parkimis- ja bussi- või bussi- ja rongipiletid, piletid, mis annavad allahindluse kinodes, basseinides jne).

Samuti on väärt idee transfeeriteenuste korraldamine parklate ja kesklinna vahel või kindlatel marsruutidel (linnatuur, ringteed jne).

Keskkonnasõbralikud sõidukid

LPG, NGV ja elektrisõidukeid võib autovaba(de)l ala(de)l kasutada järgmistel eesmärkidel:

- Kaupade kohaletoimetamine kauplusepidajatele ja/või klientidele.
- Konkreetse palved, millega saab üksikjuhtumi baasil kontrollpunktides, parklates jne tegeleda.
- Elanikud ja/või puudega inimesed.

Rattad

- Kohalike rattarühmade ja -liitude kaasamine.
- Erilise tähelepanu pööramine kaubarataste kasutamisele.
- Rattarent või laenutuspunktid pargi ja reisi rajatistes, raudteejaamades, bussipeatustes jne.
- Kombineeritud bussi- ja ratta- või parkimis- ja rattapiletid, autovõtmete või registreerimisdokumendi ratta vastu vahetamine jne.
- Kaetud rattaparklad, kus on kohal abistav töötaja.
- Ohutud hästi märgistatud rattateed väljaspool autovaba(sid) ala(sid), eelistatavalt eraldi taristuna.

Pargi ja reisi rajatised

Eeslinnadesse saab luua turvalised parkimisrajatised, et julgustada elanikke jätma oma autosid ja kasutama ühistransporti. Nendes parklates peaks olema töötaja ja need peaksid olema avatud lähtuvalt autovaba päeva ajakavast. Need võivad olla tasuta või mitte (näiteks kombineeritud parkimis- ja bussi- või parkimis- ja rattapilet). Parkimisrajatise, mis ei asu tavalistel ühistranspordiliinidel, peaks teenindama eribuss.

Mugavusparklad

Autovaba(de) ala(de) lähedale tuleks luua spetsiaalsed parklad neile, kellel on vajadus kasutada autot. Neid parklaid võib kasutada, et kedagi ära viia, lühiajaliseks parkimiseks (vähem kui tund aega), autojagamise lihtsustamiseks, kaupade veoks jne. Neid ei peaks kasutama pikaajalise parklana ja päeval peaks seal olema töötaja. Võib pakkuda transfeerteenust nendest parklatest kesklinna.

Elanike parklad

Parklad peaksid olema reserveeritud elanikele kasutamiseks. Need peaksid asuma autovaba(de) ala(de) sees või piiri lähedal (ja olema ligipääsetavad ainult enne või pärast üritust). Need tuleks avada üks päev enne üritust ja need peaksid jääma avatuks ühe päeva jooksul pärast sündmust. Kohaldada võib parkimise eritasusid, et julgustada elanikke autosid terveks päevaks parklasse jätma. Üksikasjad tuleb panna paika parkla operaatori(te)ga.

TEAVE JA KOMMUNIKATSIOON

Kõik kommunikatsioonivahendid on tasuta kättesaadavad veebilehelt www.mobilityweek.eu. EUROOPALIIKUVUSNÄDALA uudiskiri ja järgmised sotsiaalmeedia kanalid hoiavad teid viimaste uudistega kursis.

- www.facebook.com/EuropeanMobilityWeek
- <https://twitter.com/mobilityweek>
- www.youtube.com/user/europeanmobilityweek
- www.flickr.com/photos/europeanmobilityweek

Koos käesoleva käsiraamatuga on veebist kättesaadavad järgmised allikad (ja mõned ka paberkanalil):

- Temaatilised suunised
- Infoleht
- Flaier
- Kampaaniavideo
- Harta
- Heade tavade juhend
- Kommunikatsioonivahendite kogum, kaasa arvatud visuaalsed suunised ja peamised visuaalsed materjalid (Edgari illustratsioonid, logo, mallid, jne)

Kõik kommunikatsioonivahendid on kättesaadavad inglise keeles. Temaatilised suunised, flaier, kampaaniavideo ja käesolev käsiraamat on kättesaadavad 22 ELi ametlikus keeles.

Riiklike koordinaatoreid kutsutakse üles lisavahendeid välja arendama. Eelmiste aastate kogemus on näidanud, et meediakomplekt, kus tutvustatakse EUROOPALIIKUVUSNÄDALAT, esitletakse riiklikke tegevusi ja kus pühendatakse üks lehekülg igale linna partnerile, on kasulik abivahend.

Kohalik teave ja kommunikatsioon

Kohalikud omavalitsused peaksid pakkuma erinevaid vahendeid, et avalikkust EUROOPA-LIIKUVUSNÄDALAST teavitada. Sünergia tagamiseks Euroopa tasandil ja selleks, et panna inimesi tundma end osana üleilmsest liikumisest, peaksid trükitud ja internetis esitatud materjalid olema tehtud kooskõlas visuaalse identiteediga, mis esindab EUROOPALIIKUVUSNÄDALAT.

Eelkõige on oluline jääda kommunikatsiooni osas ühtseks ja hoida sõnumid lihtsatena, et kindlaksmääratud sihtgrupid tunneksid EUROOPALIIKUVUSNÄDALA ära.

Sotsiaalmeedia

Sotsiaalmeedia vahendid, nagu Facebook, Twitter, YouTube, Vimeo, Flickr, Instagram, LinkedIn jne, võimaldavad meil tuhandete inimestega otse suhestuda ja tegevusi reklaamida. Sotsiaalmeediat kasutades on hea pidada meeles järgmisi näpunäiteid:

- Jagage teavet, mis on teie sihtgrupile oluline.
- Kui leiate väärandmeid, parandage julgelt viga, kuid tehke seda austusega. Eraldage kindlasti faktid arvamustest.
- Levitage sõnumit ja suhelge. Rääkige partnerite, toetajate või kolleegide edust.
- Postitage sisukaid ja teiste suhtes lugupidavaid kommentaare. Reklaamige võimalikult palju oma valdkonda.
- Ärge risustage ja ärge postitage solvavaid kommentaare.
- Kontrollige kogu avaldatu kvaliteet üle. Kontrollige õigekirja ja linkide toimimist. Kui te olete vea teinud, tunnistage seda. Tunnistage ja parandage.
- Ärge öelge internetis midagi, mida te ei tahaks näha tsiteerituna BBCs, mille kohta te ei tahaks, et teie ema küsimusi küsiks, või mida te ei sooviks oma ülemusele selgitada.
- Ärge tehke midagi, kui teil ei ole selleks volitust.
- Ärge laadige alla ega installige sotsiaalmeediast leitud tarkvara.

Infokiri

Enne EUROOPALIIKUVUSNÄDALAT võib saata välja mitu erinevatele sihtrühmadele suunatud infokirja:

- Kiri linnapealt kõigile kohalikele elanikele.
- Eraldi kiri igale tundlikumale sihtrühmale (poeomanikud, ettevõtted, autovaba(de) ala(de) elanikud jne), et teavitada neid EUROOPALIIKUVUSNÄDALAST ja kutsuda neid selle korraldamises osalema.

Infodokumendid

Et teavitada elanikke EUROOPALIIKUVUSNÄDALAST ning õhutada arutelu linnaliikuvuse, ligipääsetavuse ja ohutuse teemadel, on vajalik luua ja jagada järgmist:

- Kokkuvõttev dokument, kus esitletakse EUROOPALIIKUVUSNÄDALA tehnilisi aspekte. Seda dokumenti tuleks levitada enne kõigil avalikel aladel tegutsemist ja selle ajal.
- Omavalitsuse väljaande lisa või eriväljaanne.

- Konkreetseid dokumendid individuaalsetele sihtrühmadele.
- Kohalik meediakomplekt, mida jagatakse pressikonverentsil umbes nädal enne EUROOPA-LIIKUVUSNÄDALAT.

Sisekommunikatsioon

Edukas sisekommunikatsioon:

- Kaasab EUROOPALIIKUVUSNÄDALA korraldamisse kohaliku omavalitsuse töötajad, et tagada selle edu.
- Võimaldab omavalitsuse töötajatel hakata EUROOPALIIKUVUSNÄDALA ja uute linnaliikuvuse viiside reklaamijateks.
- Õhutab töötajaid tulevikus rohkem säästvaid transpordiliike kasutama.
- Käivitab rohelisema töölesõitmise kava, eelkõige omavalitsuse ametnike jaoks.

Omavalitsuse töötajate mobiliseerimine

Paljud töötajad peavad (võimaluse korral vabatahtlikult) vastama telefonikõnede, andma teavet (korrapidajad, stjuuardid jne), jälgima autovabal päeval ligipääsu autovaba(de)le ala(de)le ja parklatesse, tegelema ettepanud tegevustega jne.

Sisemine liikuvuskava

Lisaks nende EUROOPALIIKUVUSNÄDALA korraldamises kaasamisele peavad omavalitsused ka ise head eeskujuna näitama. Seega tuleb töötajaid julgustada EUROOPALIIKUVUSNÄDALAL korraldatud tegevustest osa võtma. Selleks võib panna paika sisemise liikuvuskava ja pidada ettevalmistavaid koosolekuid. Et tagada alternatiivsete transpordiliikide kättesaadavus, võib suhelda ühistranspordi korraldajate ja rattarenditeenustega. Erilist rõhku tuleks asetada koollide või ettevõtete liikuvuskavadele.

JÄLGIMINE JA HINDAMINE

Jälgimisega peaks tegelema kohalik omavalitsus mitte ainult liikuvusnädalal, vaid kogu aasta jooksul, et selle käigus edasiseks õppida. See peaks hõlmama transpordiliikide jaotust, liiklusvooge, õhukvaliteeti, müra ja avalikku arvamust.

Liiklusvood ja ühistranspordi kasutamine

Autovaba(de)l ala(de)l ja nendest väljaspool tuleks jälgida järgmist: ühistranspordi kasutajate, mootorsõidukite kasutajate, ratturite, jalakäijate ja parklate kasutajate arv.

Võrdleva analüüsi jaoks tuleks seda jälgida mitme päeva jooksul. Kohalik maanteeamet ja/või transpordiamet võib seejuures tehniliste ja logistilise lahendustega aidata.

Õhu kvaliteet

Autovaba(de)l ala(de)l ja nendest väljaspoole võib paigaldada paiksed ja mobiilsed sensorid, et mitme päeva jooksul mõõta õhu kvaliteeti. Usaldusväärsete võrdluste tegemiseks tuleks mõõtmised teha samal nädalapäeval ja sarnastes meteoroloogilistes tingimustes.

Linnad ja asulad, kellel ei ole oma õhuseire varustust, peaksid proovima seda saada EUROOPA-LIIKUVUSNÄDALAL mitteosalevatelt linnadelt või linnadelt, kellel on rohkem varustust, kui neil vaja on.

Müra

Müra mõõtmise varustuse võib paigaldada autovaba(de)le ala(de)le ja nendest välja, et mõõta päeva mõju müratasemele. Mürataset tuleks jälgida mitme päeva jooksul, et teha võrdlev analüüs. Erinevad organisatsioonid saavad anda kasulikku nõu ja aidata metodoloogiaga, näiteks kohalik tervishoiuamet.

Avalik arvamus

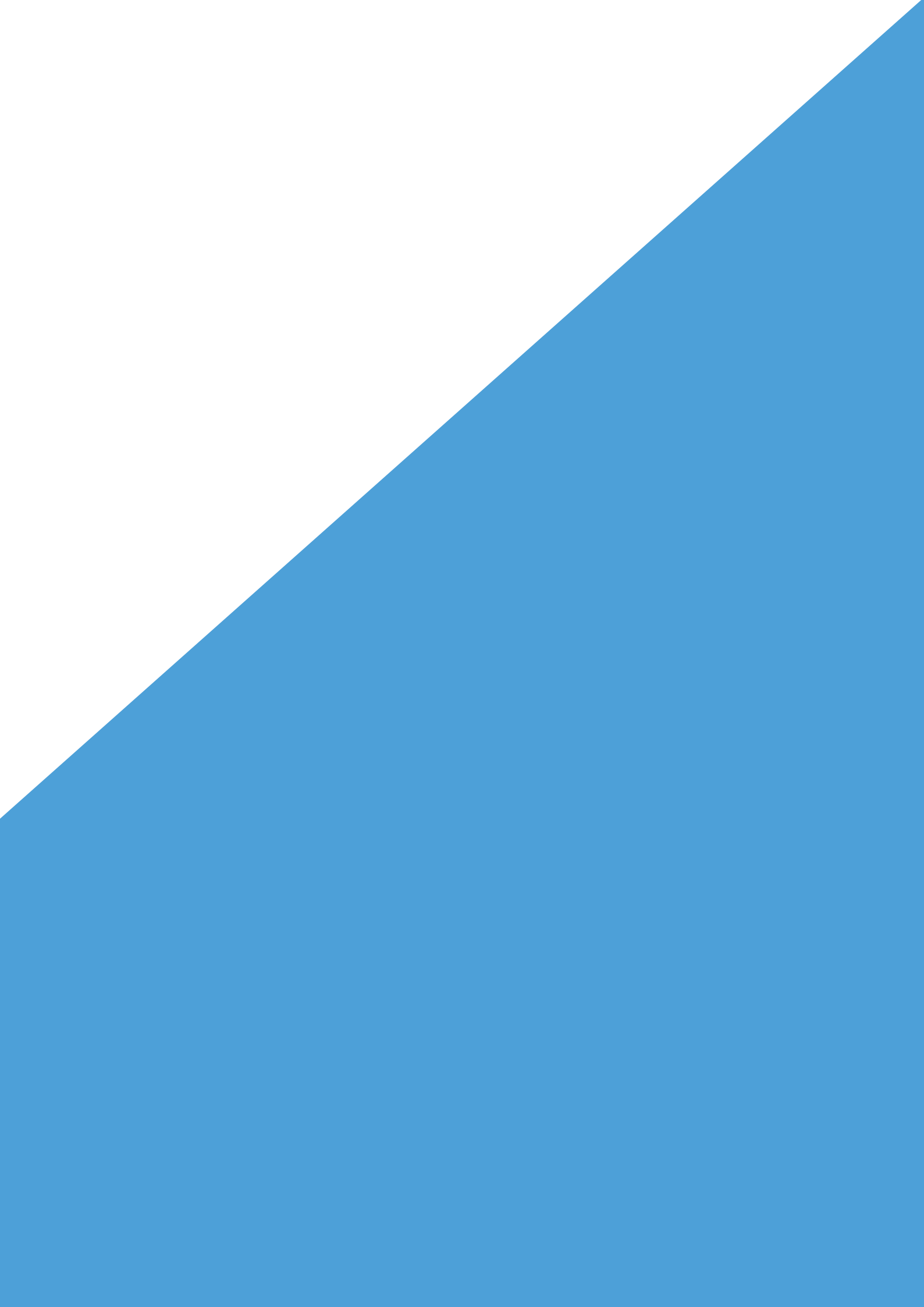
Suunatud küsitlused võib viia läbi:

- Terve linna/asula elanike seas.
- Autovaba(de)le ala(de)le reisivate inimeste seas.
- Autovaba(de) ala(de) elanike seas.
- Autovaba(de) ala(de) kaupmeeste seas.
- Kaupmeeste klientide seas.
- Autovaba(de)l ala(de)l töötavate inimeste seas.

Tuleks teha lisapingutusi, et julgustada poepidajaid järgmist jälgima:

- Autovaba(de)l ala(de)l asuvate poodide külastajate arv.
- Äärealadel asuvate supermarketite külastajate arv.
- Käive, koostöös kaubandus-tööstuskoja ja kaupmeestega.

Muude aspektide jälgimisega saab tegeleda kohalik omavalitsus olenevalt tegevuse iseloomust ja nende ootustest.

EUROOPALIIKUVUSNÄDAL

16.–22. SEPTEMBRIL 2017

